

Invloed op Vestdijk

De analyse van de menselijke psyche door **Sigmund Freud** (1856–1939)

De interesse voor morele kwesties en ambiguë hoofdpersonen van **F.M. Dostojevski** (*Misdaad en straf*, 1866; *De broers Karamazov*, 1880)

De stream of consciousness en andere moderne stijlmiddelen van **Joyce*** (*Ulysses*, 1922)

Proust* *À la recherche du temps perdu* (1913–27); autobiografische romancyclus is zowel tijdsbeeld als zielepiegel

De 'vent-boven-vorm'-literatuuropvatting van **Menno ter Braak** en **Du Perron***, mederedacteuren bij het tijdschrift *Forum* (1932–1935)

De **Bijbel**, en daaruit vooral de Openbaringen (over het Laatste Oordeel) en Job (over een goddelijke weddenschap)

Belcampo* 'Het grote gebeuren' (1943); verhaal over het Laatste Oordeel in het stadje Rijssen

Sartre* *Huis clos* (1944); in het hiernamaals zijn de anderen de hel

Kafka* *Der Prozess* (1925); man wordt slachtoffer van een 'administratieve' vergissing

S. Vestdijk op zijn best

Kind tussen vier vrouwen (1933); in 1972 postuum verschenen 'kroniek van een jongensleven' was de basis voor *Terug tot Ina Damman* (1934, roman van een jeugdliefde) en *Meeneer Visser's hellevaart* (1936, een dag in de geest van een pestkop)

De nadagen van Pilatus (1938); historische roman over Pilatus en Maria Magdalena na Jezus' dood

Pastorale 1943 (1948); stuntelend verzet in een provincieplaatsje

S. Vestdijk, *De Kellner en de Levensden* (1949)
Fantastische roman over twaalf flatbewoners die tijdens het Laatste Oordeel inzet blijken van een goddelijke weddenschap

De koperen tuin (1950); muziek, kalverliefde en jaloezie in de provincie

De ziener (1959); voyeur verenigt lelijke lerares en verlegen leerling

Verzamelde verhalen (1974, postuum); het bewijs dat Vestdijks vroege short stories beter (en houdbaarder) zijn dan zijn romans

Wat te lezen na *De Kellner en de Levensden*?

Werk van vestdijkianen

Maarten 't Hart* *Een vlucht regenwulpen* (1978); gevallen calvinist herschrijft Terug tot Ina Damman

Haasse* *Een nieuwer testament* (1966); historische roman over laat-Romeinse dichter Claudius Claudianus

Brakman* *Glubke's oordeel* (1976) en *Inferno* (1991); over het Laatste Oordeel en de hel

Doeschka Meijsing* *De hanen en andere verhalen* (1974); buitenstaanders worstelen met de werkelijkheid

Peter Buwalda: *Bonita Avenue* (2010); machtig en briljant man wordt te gronde gericht door karakterfeiten en disfunctionele familieleden

De duivel in de romanliteratuur

Hawthorne* *Mosses from an Old Manse* (1846); met onder meer het heksenverhaal 'Young Goodman Brown'

Boelgakov* *De meester en Margarita* (1928–40 / 1967); Satans trawanten in literair Moskou onder Stalin

Thomas Mann* *Doktor Faustus* (1947); in het Derde Rijk sluit een componist een pact met de duivel

Spark* *The Ballad of Peckham Rye* (1960); zedenschets over duivelse figuur in jaren-50-Engeland

Christus in de romanliteratuur

Hubert Lampo: *De komst van Joachim Stiller* (1950); de Messias dreigt Antwerpen aan te doen

Saramago* *Het evangelie volgens Jezus Christus* (1991); God is kwader dan de duivel en Zijn zoon wordt daar de dupe van

Mailer* *The Gospel According to the Son* (1997); Jezus, een man van vlees en bloed, vertelt zijn eigen levensverhaal

Marianne Fredriksson: *Volgens Maria Magdalena* (1997); Jezus' gezelschapsdame klaagt de apostelen aan